

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Гусак Ольги Анатоліївни

**на тему: «МЕХАНІЗМ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА»,**

представлену на здобуття ступеня доктора філософії

з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Розвиток транспортних підприємств сприяє ефективному функціонуванню всієї ринкової економіки, тоді як незадовільний рівень транспортного обслуговування ускладнює процес товарообміну, гальмує розвиток внутрішнього ринку, перешкоджає участі країни в міжнародному поділі праці. Світовий досвід доводить необхідність формування системи управління розвитком транспортного підприємства на принципах стратегічного планування, особливо в умовах, які характеризуються високим рівнем невизначеності. Впровадження стратегічного підходу до системи управління транспортним підприємством спонукає керівництво краще оцінювати сильні та слабкі сторони підприємства з точки зору конкурентів, споживачів та інших зацікавлених сторін бізнес-середовища.

Стратегічний план дозволяє пов'язати маркетингову, проектну, виробничу, інвестиційну та фінансову діяльність в єдину систему, краще зрозуміти структуру ринку, процеси планування, просування та збуту, механізми ринкового ціноутворення. Стратегічний план реалізується відповідно до стратегій, розроблення яких вимагає використання сучасних підходів, заснованих на математичному моделюванні ринкової ситуації і поведінки суб'єктів господарювання, а також нових інформаційних технологіях, які дозволяють трансформувати необхідну інформацію для прийняття стратегічних рішень, що підтверджує актуальність дисертаційної роботи Гусак О.А., яка присвячена проблемі формування сучасного механізму стратегічного управління розвитком транспортного підприємства.

Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, дисертація містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, а саме: полягає у науковому обґрунтуванні та розробці теоретико-методичних положень і науково-практичних рекомендацій щодо формування механізму стратегічного управління розвитком транспортного підприємства.

Здобувачка оволоділа в повному обсязі методологією наукової діяльності, що підтверджується отриманими результатами дисертаційного дослідження. Висновки та рекомендації базуються на загальноприйнятих та сучасних методах дослідження: історичному та логічному аналізі – для дослідження еволюції наукових підходів до визначення понять «стратегія», «стратегічний розвиток», «стратегічне управління», «управління стратегічним розвитком»; групуванні, систематизації, поясненні й узагальненні, діалектичному і системному підходах – для аналізу та систематизації наукових поглядів вчених, що стосуються об'єкта дослідження, висунення та доведення гіпотези щодо важливості управління стратегічним розвитком підприємства у сучасних умовах, а також аналітичного стратегічного рівня розвитку транспортного підприємства; синтезі й аналізі – для пояснення наукових категорій дослідження, аргументування принципів, підходів у ході виконання поставлених завдань; графічному, схематичному, табличному способах зображення – для візуалізації та наочного представлення отриманих результатів наукового дослідження, статистичних та аналітичних даних; статистичному аналізі – для проведення системного оцінювання сучасного стану та тенденцій розвитку транспортної галузі України та роботи транспортних підприємств; порівняльному аналізі – для дослідження функціонування підприємств транспортної галузі України; структурному аналізі – для обґрунтування підходів до формування механізму стратегічного управління розвитком транспортного підприємства; абстрактно-логічному

аналізі – для формування висновків та пропозицій щодо стратегічного управління розвитком транспортного підприємства.

До найважливіших результатів дисертації, які містять наукову новизну, можна віднести наступні:

удосконалено:

– механізм стратегічного управління розвитком транспортного підприємства, який, на відміну від існуючого, ґрунтується на розробленій автором ієрархії цілей підприємства та визначенні їх пріоритетності за умов воєнного стану і повоєнної відбудови, а також враховує набір ситуативних чинників зовнішнього середовища та специфічні елементи внутрішнього середовища, зокрема такі, як транспортні процеси, завдання, функції, технології, правила та процедури управління розвитком підприємства;

– методичний підхід до вибору оптимальної стратегії управління розвитком транспортного підприємства на основі сформованих пріоритетних цілей підприємства за складовими сталого розвитку (економічною, соціальною, екологічною) відповідно до двох можливих сценаріїв розвитку поточної економічної ситуації: воєнного стану та повоєнної відбудови, що дозволило запропонувати практичний інструментарій дій для менеджменту транспортних підприємств.

набули подальшого розвитку:

– методичний підхід до оцінювання стратегічного рівня розвитку транспортного підприємства, який розуміється як сукупність внутрішнього та зовнішнього стратегічного потенціалу транспортного підприємства і базується на розрахунку коефіцієнтів виробничого, інноваційного, трудового, маркетингового та фінансового потенціалів, а також коефіцієнтів стратегічних потенціалів споживачів, конкурентів та постачальників, що дозволяє визначити оптимальну стратегію розвитку транспортного підприємства;

– сутність поняття «механізму стратегічного управління розвитком транспортного підприємства», який на відміну від існуючих, запропоновано розуміти, як комплексний набір інструментів, методів та процесів,

спрямованих на вибір, розробку, планування, впровадження та контроль стратегії розвитку транспортного підприємства з метою досягнення довгострокового зростання параметрів господарської діяльності як у зовнішньому, так і внутрішньому середовищі;

- модель стратегічного управління розвитком транспортного підприємства, яка складається із взаємопов'язаних етапів, які на відміну від існуючих моделей, враховують динамічні зміни зовнішніх чинників функціонування транспортних підприємств, диверсифікацію їх економічної діяльності та галузеві особливості ведення бізнесу, що забезпечує оптимальність у прийнятті управлінських рішень транспортного підприємства;

- система чинників, що обмежують впровадження стратегічного управління розвитком транспортних підприємств в умовах воєнного стану та активізації європейської економічної інтеграції, яку доповнено такими чинниками: руйнування транспортної інфраструктури в результаті військових дій, зміна конкурентного середовища у зв'язку із «зупинкою» морської та авіаційної галузі, зростання цін на паливо, висока мінливість зовнішнього середовища, погіршення економічних та екологічних умов, скорочення обсягів перевезень, зростання екологічних проблем.

Практичне значення одержаних результатів підтверджується їх застосуванням у діяльності підприємств та у навчальному процесі, зокрема: в діяльності ТОВ «Шпій Трак» (акт впровадження № 46 від 10.05.2023 р.), що дозволить оптимізувати процес стратегічного управління розвитком підприємства та підвищити економічну ефективність роботи підприємства та ТОВ «Консольлай» (акт впровадження № 28/02-04 від 28.04.2023 р.), що дозволить підвищити ефективність господарської діяльності та забезпечить довгострокові перспективи розвитку.

Окремі науково-методичні положення та рекомендації використовуються у навчальному процесі Державного університету інфраструктури та технологій при під час розроблення та викладанні дисциплін «Транспортний

менеджмент», «Стратегічне управління» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та дисципліни «Стратегічний аналіз діяльності підприємства» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (довідка № 396а/01-11 від 29.05.2023 р.).

Результати, отримані в дисертації, використані при проведенні науково-дослідної роботи Державного університету інфраструктури та технологій на тему: «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств України в умовах глобалізації» (2019-2022 рр., номер держреєстрації № 0118U100624), в якій автором визначено стратегічний потенціал роботи транспортних підприємств України.

Усі отримані наукові результати дисертації опубліковані, апробація результатів є достатньою. Основні результати дисертаційної роботи викладено у 12 наукових працях, загальним обсягом 2,47 друк. арк. (з них автору належать 1,89 друк. арк.), у тому числі 4 статті у наукових фахових виданнях України та виданнях, внесених до міжнародних наукометричних баз даних, один розділ у колективній монографії, 7 публікацій у виданнях апробаційного характеру.

У дисертації та наукових публікаціях здобувачки не виявлено академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації даних чи будь яких інших порушень принципів академічної доброчесності.

Відзначаючи загальний високий рівень обґрунтованості теоретичних і методичних положень дисертаційної роботи Гусак О.А., її цілісність та логіку викладу матеріалів, можна вказати і на наявність дискусійних положень та рекомендацій: автор приділяє увагу сутності та змісту стратегіям розвитку підприємства, але, з нашої точки зору, доцільно було б більш детально аргументувати фокус дослідження саме на стратегіях росту та комбінованій стратегії.; здобувачка аналізує зовнішнє та внутрішнє середовище функціонування автотранспортних підприємств, але, з наших позицій, доцільно було проаналізувати ще залізничний транспорт; в 3 розділі здобувачка пропонує використовувати шкалу визначення рівня стратегічного

розвитку, було б доцільно детальніше описати методику визначення рівня стратегічного розвитку для формування ефективного механізму стратегічного управління.

В цілому, слід наголосити, що вказані дискусійні положення та рекомендації не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи та не применшують наукову та практичну цінність результатів дослідження.

Отже, дисертація є самостійною завершеною науковою роботою, зміст відповідає обраній темі та забезпечує досягнення поставленої мети та задач дослідження. За рівнем наукової новизни, теоретичного та практичного значення, ступенем апробації й відображенням основних положень дисертаційна робота «Механізм стратегічного управління розвитком транспортного підприємства» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор Гусак Ольга Анатоліївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Рецензент:

професор кафедри бізнес-логістики

та транспортних технологій

Держаного університету

інфраструктури та технологій

доктор економічних наук, професор

Ольга ШКУРЕНКО

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
Підпис: *Шкуренко Ольга Анатоліївна*
Засвідчує: *заступник начальника*

Відп. кадрів *Н.О. Бугайчик*